

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๖๖

วันศุกร์ ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๕. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๖. นายอุดม รัฐอมฤต	กรรมการ
๗. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๘. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๓. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๔. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๕. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๖. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปรกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สัจจทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายนคร ชิต สิงหเสนี

(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เห่งฟุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

๒. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

๓. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาววรัญญา ทศนึศรีวงศ์

๓. นายณัฐ มโนกุลอนันต์

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญเข้าร่วมประชุม

๑. นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย

รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง

๒. พลเรือเอก ชุมชุม อาจวงษ์

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๓. นายเจตน์ ศิรธรานนท์

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๔. นายสมชาย แสวงการ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๕. นายธานี อ่อนละเอียด

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๖. นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๑๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๖ วันอังคาร ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

การดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม

ประธานกรรมการกล่าวต้อนรับรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการเพื่อชี้แจงความหมายและวัตถุประสงค์ของประเด็นคำถามเพิ่มเติมที่ผ่านความเห็นชอบจากประชาชน เพื่อให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำข้อมูลไปแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับประเด็นคำถามเพิ่มเติมต่อไป

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ประเด็นคำถามเพิ่มเติมมีที่มาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอประเด็นคำถามไปพร้อมกับการลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญได้หนึ่งคำถาม โดยให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศประกอบด้วย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ปรากฏว่ายังมีเนื้อหาบางประการที่ยังไม่มีความชัดเจนโดยเฉพาะเรื่องการทำให้กลไกการปฏิรูปประเทศในหมวด ๑๖ ของร่างรัฐธรรมนูญมีความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมขึ้นได้ ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงเหตุที่ต้องมีประเด็นคำถามเพิ่มเติมและผลของประเด็นคำถามเพิ่มเติมดังกล่าว สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงได้เสนอประเด็นคำถามเพิ่มเติมไปพร้อมกับร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ประชาชนออกเสียงประชามติ ซึ่งมีข้อความ ดังนี้ “ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่างห้าปีแรก นับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี”

จากประเด็นคำถามเพิ่มเติมดังกล่าว ปรากฏสาระสำคัญสามประการ คือ ๑) ในระหว่างห้าปีแรก นับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้มีบทเฉพาะกาล ๒) บทเฉพาะกาลนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ และ ๓) บทเฉพาะกาลนี้ เป็นกลไกชั่วคราวที่กำหนดว่าการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีในระหว่างห้าปีแรก นับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ

สำหรับเนื้อหาของประเด็นคำถามเพิ่มเติมที่เป็นประเด็นที่ถูกวิจารณ์จากสังคมในขณะนี้ คือ กลไกในการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีซึ่งมีการตีความออกเป็นหลายนัย โดยเฉพาะประเด็นว่าสมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอรายชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีได้หรือไม่ หรือสมาชิกวุฒิสภาเป็นเพียงผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีเท่านั้น ซึ่งกรณีดังกล่าว สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเมื่อร่างมาตรา ๑๕๙ บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีได้ ก็ควรให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาสามารถเสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีได้เช่นกัน ทั้งนี้ โครงสร้างการเลือกนายกรัฐมนตรีตามร่างรัฐธรรมนูญแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรกให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีก่อน โดยต้องเลือกจากผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามร่างมาตรา ๑๕๙ และส่วนที่สอง หากมีกรณีที่ไม้อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ได้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจเข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามร่างมาตรา ๒๗๒ และหากรัฐสภา

มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ ต่อไป โดยจะเสนอชื่อจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้หรือไม่ก็ได้

จากหลักการดังกล่าวสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีความเห็นว่า เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นคำถามเพิ่มเติมและใกล้เคียงกับหลักการเดิมที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญมากที่สุด กระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีนั้นควรกระทำ ดังนี้ ๑) ควรเลือกนายกรัฐมนตรีในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ๒) การเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรียังคงเป็นไปตามร่างมาตรา ๑๕๙ กล่าวคือ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอชื่อนายกรัฐมนตรีโดยต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร และต้องเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ เฉพาะจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ๓) ร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดระยะเวลาว่าต้องเลือกนายกรัฐมนตรีให้เสร็จสิ้นภายในกี่วันดังเช่นรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้เคยกำหนดไว้ ดังนั้น จึงควรกำหนดกรอบระยะเวลาให้ชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายการเมืองประวิงเวลาในการเลือกนายกรัฐมนตรีจนไม่สามารถเลือกนายกรัฐมนตรีโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้ และ ๔) หากเกิดกรณีไม่สามารถแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามร่างมาตรา ๑๕๙ ได้ ให้สมาชิกรัฐสภาซึ่งอาจเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาก็ได้ มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี โดยจะเสนอชื่อบุคคลที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้หรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ ไม่ต้องให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามร่างมาตรา ๒๗๒ แต่อย่างใด

ประธานกรรมการสอบถามว่า กระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามที่ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น นายกรัฐมนตรีต้องมาจากการแต่งตั้งโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาหรือที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และผู้ใดมีสิทธิเสนอชื่อผู้ที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีคุณสมบัติตามร่างมาตรา ๑๕๙ จะเป็นผู้ที่มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อความเห็นชอบ หากที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาไม่สามารถลงคะแนนให้ความเห็นชอบในครั้งแรก ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีในครั้งที่ ๒ ต่อไป

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีครั้งที่ ๒ สมาชิกวุฒิสภาจะสามารถเสนอชื่อบุคคลอื่นนอกจากบุคคลในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองได้หรือไม่ นอกจากนี้ กระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามที่เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นไปตามเนื้อหาประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ผ่านการออกเสียงประชามติหรือไม่ และเหตุใดสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นที่มีสิทธิเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีในการประชุมรัฐสภาครั้งแรก

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า หากที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาไม่สามารถแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีในครั้งแรกได้ สมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอ

ชื่อบุคคลอื่นนอกจากบุคคลในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีครั้งที่สองได้ โดยคะแนนเสียงในการลงมติเห็นชอบนายกรัฐมนตรีในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในครั้งแรกหรือครั้งที่สองจะต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ส่วนกระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามที่เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นไปตามเนื้อหาหลักของประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ผ่านการออกเสียงประชามติ และเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับประเด็นคำถามเพิ่มเติมดังกล่าว โดยสามารถแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตราในบทเฉพาะกาลเท่านั้น นอกจากนี้ กระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญกำหนดไว้เป็นสองขั้นตอนเช่นกัน โดยขั้นตอนแรกเป็นกระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งต้องแต่งตั้งจากบุคคลในบัญชีของพรรคการเมืองที่แจ้งไว้เท่านั้น หากสภาผู้แทนราษฎรต้องการแต่งตั้งบุคคลนอกบัญชีของพรรคการเมืองต้องนำเข้าสู่ขั้นตอนที่สองเพื่อขอความเห็นชอบจากที่ประชุมร่วมของรัฐสภาต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า กระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีที่เสนอต่อประชุมอาจขยายความประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ไม่สมเหตุผล เนื่องจากเนื้อหาของประเด็นคำถามเพิ่มเติมกำหนดไว้ชัดเจนว่า “ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ” และเห็นว่า ประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้นำเสนอให้ประชาชนลงคะแนนเสียงประชามติแล้ว จึงควรรักษาหลักการของประเด็นคำถามเพิ่มเติมและไม่ควรแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญให้แตกต่างจากเนื้อหาของประเด็นคำถามเพิ่มเติมดังกล่าว ส่วนกระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามร่างมาตรา ๑๕๙ มีหลักการสำคัญ คือ ต้องพิจารณาในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร การเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจะต้องเสนอโดยพรรคการเมือง มติที่ให้ความเห็นชอบจะต้องมีคะแนนเสียงตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๕๙ และผู้ที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีต้องอยู่ในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองเท่านั้น ส่วนการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญตามประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้นอาจต้องแก้ไขในเรื่องการให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและคะแนนเสียงที่ให้ความเห็นชอบจะต้องเกินกึ่งหนึ่งของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา แต่เรื่องผู้เสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีและกระบวนการแต่งตั้งบุคคลอื่นนอกจากบัญชีของพรรคการเมืองตามที่ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่สอดคล้องกับหลักการของร่างมาตรา ๑๕๙ และร่างมาตรา ๒๗๒ ส่วนเหตุผลที่ร่างรัฐธรรมนูญไม่กำหนดบังคับให้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีภายในกำหนดระยะเวลา เนื่องจากอาจทำให้เกิดปัญหาทางการเมือง และหากพรรคการเมืองไม่สามารถตกลงกันเพื่อแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีได้หรือไม่ยอมดำเนินการตามร่างมาตรา ๒๗๒ รัฐบาลชุดก่อนการเลือกตั้งก็ยังคงทำหน้าที่ต่อไป นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงการส่งร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมตามประเด็นคำถามของสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยด้วย

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- กระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามที่เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือเป็นความเห็นส่วนตัวของผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- หากกระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามที่เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้เป็นมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว อาจถูกคัดค้านจากสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในภายหลังได้ และเห็นว่ากระบวนการดังกล่าวไม่ใช่กระบวนการที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติชี้แจงต่อประชาชนก่อนวันออกเสียงประชามติ

- ควรพิจารณาถึงประชาชนที่ลงคะแนนเสียงประชามติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งประชาชนจะทราบเนื้อหาและเข้าใจรายละเอียดของร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ การออกเสียงประชามติถือเป็นกระบวนการประชาธิปไตยโดยตรงจึงขอให้ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาทบทวนกระบวนการตั้งนายกรัฐมนตรีไม่ให้ขัดต่อเจตนารมณ์ของประชาชนและการตีความถ้อยคำตามตัวอักษรจะต้องตีความให้ตรงตามเจตนารมณ์ด้วย

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า กระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีที่เสนอต่อที่ประชุมเป็นข้อสรุปจากการพิจารณาของคณะกรรมการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทุกคณะ ซึ่งได้รับมอบหมายจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ศึกษาร่างรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยประธานกรรมการสามัญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานกรรมการแต่ละคณะได้แจ้งให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ประจำอยู่ในคณะของตนเองทราบถึงรายละเอียดของกระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีที่เสนอต่อที่ประชุมแล้ว ซึ่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่วนใหญ่ต้องการให้สมาชิกแห่งรัฐสภาเป็นผู้เสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีในการประชุมรัฐสภาครั้งแรก แต่คณะกรรมการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วเห็นว่าเพื่อรักษาหลักการของร่างมาตรา ๑๕๙ ควรให้สิทธิสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีก่อน หากที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาไม่สามารถแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีในครั้งแรกได้จึงเข้าสู่กระบวนการแต่งตั้งครั้งที่สองโดยให้สมาชิกรัฐสภาเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้ความเห็นชอบต่อไป นอกจากนี้สามารถนำเรื่องกระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้ลงมติได้ แต่เห็นว่าหากประเด็นดังกล่าวถูกนำไปเผยแพร่อาจไม่เหมาะสมและสื่อมวลชนอาจนำเสนอข่าวว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเพื่อเป็นการกดดันคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ส่วนการตีความเนื้อหาของประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ไม่ได้กำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญให้ตรงตามเนื้อหาของประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่ให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น และสามารถตีความอย่างเคร่งครัดหรือตีความให้สอดคล้องกับประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาถึงรูปแบบการตีความประเด็นคำถามเพิ่มเติมอย่างละเอียดแล้ว หากตีความอย่างเคร่งครัดอาจทำให้เกิดปัญหาได้ จึงควรพิจารณาร่วมกันว่าควรแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติอย่างไร ส่วนการเผยแพร่ประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก่อนวันออกเสียงประชามติ ไม่สามารถชี้แจงรายละเอียดที่เกินไปจากเนื้อหาของประเด็นคำถามได้ และมีข้อจำกัดในการนำเสนอรายละเอียดซึ่งอาจทำให้ถูกกล่าวหาได้ว่าเผยแพร่ประเด็นคำถามเพิ่มเติมมากกว่าหนึ่งประเด็น นอกจากนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรประชุมร่วมกันมากกว่าหนึ่งครั้งเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญตามประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติในเรื่องดังกล่าวอาจทำให้เกิดปัญหาได้ และสอบถามว่า สมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอชื่อบุคคลที่อยู่ในบัญชีของพรรคการเมืองหรือเสนอบุคคลอื่นซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองได้หรือไม่ ส่วนกระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีควรคำนึงถึงคะแนนเสียง

ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาที่ลงมติเห็นชอบนายกรัฐมนตรียด้วย เนื่องจากหากมีสมาชิกวุฒิสภาจำนวนสองร้อยห้าสิบคนร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนเพียงหนึ่งร้อยยี่สิบหกคน ซึ่งเป็นฝ่ายเสียงข้างน้อยในสภาผู้แทนราษฎรลงคะแนนเสียงเห็นชอบนายกรัฐมนตรี้แล้วจะทำให้ นายกรัฐมนตรีไม่สามารถบริหารประเทศได้และอาจทำให้ร่างกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปประเทศหรือร่างกฎหมายว่าด้วยงบประมาณแผ่นดินเกิดปัญหา ส่วนหลักการของร่างมาตรา ๑๕๙ กำหนดให้พรรคการเมือง จะต้องรวมจำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เกินกว่าสองร้อยห้าสิบเอ็ดที่นั่ง เพื่อลงคะแนนแต่งตั้ง นายกรัฐมนตรีกันเองก่อน ซึ่งจะให้นายกรัฐมนตรีบริหารประเทศได้

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเคยมี แนวความคิดว่า ควรให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมกับสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกวุฒิสภาฝ่ายเดียวจำนวน ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ สามารถเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี แต่ในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาฝ่ายเดียวเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี อาจทำให้การบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีเกิดปัญหา จึงมีข้อสรุปว่า ควรให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมกับสมาชิกวุฒิสภาในฐานะสมาชิกของรัฐสภา จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ เสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีต่อที่ประชุมร่วมของรัฐสภาเพื่อแต่งตั้ง นายกรัฐมนตรีในครั้งที่สองได้ ซึ่งจะช่วยให้ฝ่ายการเมืองตระหนักถึงการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีมากขึ้น เนื่องจากการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจะต้องผ่านการให้ความเห็นชอบจากที่ประชุมร่วมของรัฐสภา และขอรับ ความคิดเห็นของประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปพิจารณา

นายสมชาย แสวงการ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวเพิ่มเติมว่า กระบวนการแต่งตั้ง นายกรัฐมนตรีตามที่เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้แก่ ประเทศ หากตีความเนื้อหาประเด็นคำถามเพิ่มเติมอย่างเคร่งครัดอาจแก้ไขปัญหาของประเทศไม่ได้ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวผ่านการประชุมพิจารณาจากคณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และ รวบรวมความเห็นเพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเป็นระยะเวลาานาน และได้พิจารณาถึงกรณีที่สมาชิกวุฒิสภา จำนวนสองร้อยห้าสิบคนและสภาผู้แทนราษฎรจำนวนหนึ่งร้อยยี่สิบหกคน ลงมติแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีแล้ว เห็นว่าหากนายกรัฐมนตรีไม่มี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสนับสนุนมากกว่าสองร้อยห้าสิบเอ็ดคน ก็ไม่ควรถูกเสนอชื่อเข้ามาเป็น นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกล่าวว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติสามารถส่งความคิดเห็นเพิ่มเติมให้แก่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาได้ โดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะต้องส่งร่างรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาภายในวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๙

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง กล่าวเพิ่มเติมว่า การแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญขณะนี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับประเด็น คำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติควรมีส่วนรับผิดชอบในการแก้ไข เพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญ หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความคิดเห็น ในการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญในทิศทางเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญก็น่าจะให้ความเห็นชอบ ร่างรัฐธรรมนูญนี้ ประเด็นที่น่าเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บน พื้นฐานในเรื่องผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญและเพื่อให้เกิดการปฏิรูปประเทศอย่างจริงจัง จึงขอให้ ที่ประชุมพิจารณาถึงเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาของประเทศเป็นหลักและร่วมกันพิจารณาเพื่อทำให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีความคิดเห็นเพิ่มเติมจะประสานงานเพื่อขอประชุมร่วมกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีเป้าหมายตรงกัน แต่ต้องแบ่งหน้าที่ในการทำงานเพื่อส่งเสริมการทำงานระหว่างกันและขอขอบคุณผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ได้มาประชุมร่วมกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้

จากนั้น ประธานกรรมการหารือที่ประชุมประเด็นการชี้แจงของผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติในเรื่องกระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามที่ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและอาจส่งผลกระทบต่อโครงการร่างรัฐธรรมนูญไม่ควรนำเรื่องดังกล่าวไปพูดคุยกับผู้อื่นหรือผู้สื่อข่าวและไม่ควรแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวกับผู้ใด เนื่องจากอาจทำให้ผู้อื่นเห็นว่าเป็นความคิดเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ต้องยึดถือหลักการที่ประชาชนให้ความเห็นชอบกระบวนการต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ควรคำนึงถึงรายละเอียดของคำถามที่ถูกนำไปเผยแพร่ให้ประชาชนทราบและควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญตามเนื้อหาที่ปรากฏในคำอธิบายของประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เผยแพร่ต่อประชาชนเท่านั้นโดยไม่สามารถขยายความให้รวมถึงกลไกอื่นในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

- เลขานุการกรรมการควรร่างบทบัญญัติตามความคิดเห็นของผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

- กระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามที่ได้มีการเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นกระบวนการที่มีเนื้อหาเกินไปจากเนื้อหาของประเด็นคำถามของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและเห็นว่าการร่างรัฐธรรมนูญอาจไม่ให้ความเห็นชอบในประเด็นดังกล่าวซึ่งจะส่งผลกระทบต่อร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการทั่วไปในการจัดตั้งตำแหน่งทางการเมืองต้องริเริ่มมาจากสภาผู้แทนราษฎร ในอดีตสมาชิกวุฒิสภาสมาชิกสามารถประชุมร่วมกับสภาผู้แทนราษฎรได้ เช่น การประชุมพิจารณาญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ เป็นต้น ส่วนหลักการของร่างมาตรา ๒๗๒ อาจเกิดประเด็นข้อซักถามว่าเหตุใดสมาชิกวุฒิสภาจึงไม่สามารถเข้าชื่อเพื่อเสนอขอให้ยกเว้นการไม่ใช้บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองได้ ซึ่งสามารถชี้แจงว่า การยกเว้นไม่ใช้บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองต้องผ่านความเห็นชอบในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรก่อน และการยกเว้นเรื่องดังกล่าวเป็นการยกเว้นบทบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญที่ต้องเสนอให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้ความเห็นชอบ โดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีสิทธิให้ความเห็นชอบเท่านั้นแต่ไม่มีสิทธิในการริเริ่มเพื่อขอยกเว้นเรื่องดังกล่าวซึ่งเป็นไปตามหลักการเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่สมาชิกวุฒิสภาไม่สามารถเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ ส่วนกระบวนการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามที่ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น อาจพิจารณาในเรื่องความเหมาะสมเท่านั้นแต่ไม่ได้พิจารณาถึงเนื้อหาของประเด็นคำถามของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรนำความคิดเห็นของผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควรเพื่อส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาต่อไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การส่งร่างรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาควรจัดทำคำอธิบายเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญตามประเด็นคำถามของสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาประกอบด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรนำคำอธิบายเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญตามประเด็นคำถามของสภานิติบัญญัติแห่งชาติมาพิจารณาในที่ประชุมก่อนส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญ และเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗๒ ในวาระเริ่มแรกเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรก (เปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก) ภายหลังจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ แล้ว หากมีกรณีที่ไม้อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่าด้วยเหตุใด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตาม**มาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง**ต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในวรรคแรก ความว่า “ในวาระเริ่มแรก” อาจถูกนำไปตีความว่าเป็นวาระของสภาผู้แทนราษฎร และเสนอให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสรุปประเด็นที่ผู้แทนของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

- กรณีที่มีการเปลี่ยนตัวนายกรัฐมนตรีโดยไม่มีการยุบสภาจะสามารถนำความในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๗๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมมาบังคับใช้ได้หรือไม่

- สภานิติบัญญัติแห่งชาติควรทำสรุปประเด็นตามที่นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาด้วยตนเอง

- ควรรับฟังความคิดเห็นจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศหรือไม่ และเมื่อศึกษาคำอธิบายประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ชี้แจงต่อประชาชนให้คำอธิบายว่า การได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีให้เป็นไปตามที่ร่างรัฐธรรมนูญกำหนดโดยไม่กล่าวถึงรายละเอียดไว้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงสามารถแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญเรื่องการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีตามประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามที่เห็นสมควรได้ และการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวควรคำนึงถึงสถานการณ์ทางการเมืองที่คาดว่าจะเกิดขึ้นประกอบด้วย

- หากแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญตามประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติล่าช้า อาจทำให้เกิดปัญหาต่อการทำงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

- เนื้อหาในประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและเนื้อหาในเอกสารที่นำไปเผยแพร่ต่อประชาชนขัดแย้งกัน นอกจากนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจแก้ไขเนื้อหาใน

